

של אחד מהם סוס, כלומר שהוא סוס גמור מאביו ואמו, ואביו של
אחד מהם חמור, כלומר שהוא פרד, וְקָתְנֵי שְׂמוֹתֵיהֶם זֶה עִם זֶה,
והיינו שמותר להרביע סוס גמור על פרד בן סוס נקבה, אֲלֵמָּא
מִיִּפְשַׁט פְּשִׁיטָא לִיהּ – מוכח שפשוט לרבי יהודה שאין חוששים
לזרע האב, משום שאם יש צד שחוששים לזרע האב, אם כן הרי אביו
של אחד סוס ואביו של אחד חמור, ואין מינים שזה, והיה צריך לאסור
אותם זה בזה. דוחה הגמרא: לֹא מְדוּבָר שֶׁאֲבִיו שֶׁל אֶחָד סוֹס וְאֲבִיו
שֶׁל אֶחָד חֲמוֹר, אֲלֵא לְעוֹלָם מְדוּבָר דְּאֲבוּהַ דְּהָאֵי חֲמוֹר וְאֲבוּהַ
דְּהָאֵי חֲמוֹר – שאבי שניהם הוא חמור, וְדִקְאֲמָרְתָּ צְרִיכָא לְמִימַר –
ומה שהקשית שאם כן מדוע נצרך לומר שמותרים זה בזה, הרי הם
מין אחד, יש לבאר שהוצרך לומר כן, מִהוּ דְּתִימָא – שמה תאמר
שמכיון ששניהם באו מסוס וחמור יש בכל אחד מהם צד סוס וצד
חמור, ואם כן אֲתֵי – בא צד פסוס שיש בו, וּמְשַׁתְּמֵשׁ בְּצַד חֲמוֹר
שיש בחבירו, וְצַד חֲמוֹר שיש בו, מְשַׁתְּמֵשׁ בְּצַד פְּסוּס שיש בחבירו,
והרי זה אסור משום כלאים, קָא מְשַׁמְעֵ לָן רַבִּי יְהוּדָה, שאין הדין כן
אלא מותרים זה בזה משום שאין כאן צד סוס בפני עצמו וצד חמור
בפני עצמו שמשתמשים זה בזה, אלא הוא מין בפני עצמו כעין סוס
וחמור יחד.
הגמרא פושט מדברי רבי יהודה בברייתא אחרת: תָּא שְׂמַע מִמָּה
ששינוי בברייתא, רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרֵי, פְּרָדָּה שְׁתַּבְּעָה וּרְצָה לְהוֹדוּג, וְ
אֵין מְרַבְּעִין עֲלֶיהָ לֹא כוּס וְלֹא חֲמוֹר, אֲלֵא מִינָהּ, כלומר פרד.
מכיון שהגמרא: וְאֵי אֲמַרְתָּ מִפְּשַׁט פְּשִׁיטָא לִיהּ – ואם אמרת
שפשוט לרבי יהודה שאין חוששים לזרע האב, מדוע מותר להרביע
עליה רק פרד, לְרַבְּעַ עֲלֶיהָ מִינָהּ דְּאֲמָהּ – ירביע עליה ממין אמה,
כגון אם אמה סוס, ירביע עליה סוס, משום שאין חוששים לזרע האב.
וממה ששינוי שמותרת רק בפרד, מוכח שרבי יהודה מסתפק אם
חוששים לזרע האב, ולכן אסורה במין אמה, כי שמה חוששים לזרע
האב והוא ממין אחר. דוחה הגמרא: מְדוּבָר לֹא יִדְעִין מִינָהּ דְּאֲמָהּ
מֵאֵי נִיהוּ – שאין יודעים מה הוא מין אמה, וניתן לומר שהיה פשוט
לרבי יהודה שאין חוששים לזרע האב, ואכן אם יודעים את מין אמה
יהיה מותר להרביע עליה גם סוס.
שואלת הגמרא: וְהָאֵל אֲלֵא מִינָהּ קָתְנֵי – והרי שינוי שמותרת בפרד
כמותה, ואם כן משמע שיודעים מה היה מינה של אמה, שאם לא כן,
במה היא מותרת, הרי רבי יהודה סובר שאם אמה סוס, אסורה בפרד
שאמו אתון וכן להיפך. מיישבת הגמרא: הֲכֵי קָאָמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה, אֵין
מְרַבְּעִין עֲלֶיהָ לֹא מִין כוּס, כלומר בין סוס גמור ובין פרד בן סוס,
וְלֹא מִין חֲמוֹר, כלומר, בין חמור גמור ובין פרד בן חמור, לְפִי שְׂאֵין
וְיִדְעִין בְּמִינָהּ – מה הוא מין אמה. ואם כן מיישבת דחיית הגמרא,
שמדובר שלא יודעים מה הוא מין אמה, ואין להביא מהברייתא
ראיה שפשוט לרבי יהודה שאין חוששים לזרע האב.
שואלת הגמרא: כִּיצַד אֲפֹשֵׁר לְהַעֲמִיד אֶת הַבְּרִייתָא שֶׁמְדוּבָר שֶׁלֹּא
יודעים מה היה מין אמה, וְלִיבְדוּק בְּסִימָנֵין – יבדוק בסימנים
המיוחדים שיש לכל בעל חיים, שעל פיהם ניתן לדעת מה הוא מין
אמה.
הגמרא מביאה סימנים שאמרו האמוראים: דְּאֲמַר אֲבִי, אִם עָבִי
קָלִיהּ – קולו עבה, מוכח שהוא פֶּר חֲמָרָא – בן אתון, ואם צְנִיף קָלִיהּ
– קולו צלול, הוא פֶּר סוּסִיָּא – בן סוס נקבה. וְכֵן שִׁנּוּ שְׂאֵמֵר רַב
פְּפָא, אִם רַבְּרֵן אֹוֶרְנִיהּ – אֹוֶרְנִיהּ גְּדוּלוֹת וְזוּמְרָא גְּנוּבְתִיהּ – חֲנוּב
קֵט, מוכח שהוא פֶּר חֲמָרָא – בן אתון, ואם זוּמְרָן אֹוֶרְנִיהּ – אֹוֶרְנִיהּ
קטנות וְרַבָּה גְּנוּבְתִיהּ – חֲנוּב גְּדוּל, מוכח שהוא פֶּר סוּסִיָּא – בן סוס
נקבה.
משיבה הגמרא: הֲכֵא פְּמֵא עֲסָקִין, פְּרָדָּה אֲלֵמָּא – שאינה יכולה
להוציא קול, ולכן אי אפשר לבדוק בקולה. וְגִידְמָת – ושאלו לה זנב
ואזניים, ולכן אי אפשר לבדוק בהם.
מבררת הגמרא: מֵאֵי הוּי עֲלָה – מהי ההכרעה בספק זה בדברי רבי
יהודה. משיבה הגמרא: תָּא שְׂמַע, דְּאֲמַר רַב הוּנָא בְּרִיהַ דְּרַב
יְהוֹשֻׁעַ, הַכֹּל מוֹדִין בְּפָרֵי – בפרד עם מין האם, שְׂאֵסוּר לְהַרְבִּיעוּ
עם מין אמו וכגון פרד שאמו סוס ואביו חמור, שאסור בסוס נקבה.

הגמרא מבארת מהו טעמו של חנניה הסובר שאיסור זה נוהג אף
בזכרים. מבררת הגמרא: וְלְחֲנִינְיָה, הרי נאמר בפסוק 'בנו', אם כן
משמע שאיסור זה נוהג רק במי שבנו כרוך אחריו, והיינו האם, ומדוע
סובר שנוהג אף בזכרים. מבארת הגמרא: מכיון שפְּתִיב 'אוֹתוֹ',
דְּמִשְׁמַע שֶׁמְדוּבָר בְּבָר, וְכִתִּיב גַּם 'בְּנוֹ', שהכוונה לְמִי שְׂבָנו בְּרוּךְ
אַחֲרָיו, דְּמִשְׁמַע נְקִבָה. הֲלֵכָךְ – מכיון שבפסוקים יש משמעות גם
לזכר וגם לנקבה, יש לומר שאיסור זה נוהג בֵּין בְּוָרִים וְבֵין
בְּנָקְבוֹת.
הגמרא מביאה פסק הלכה לגבי מחלוקת חכמים וחנויה: אֲמַר רַב
הוּנָא פֶּר חֲמָרָא אֲמַר שְׂמוּאֵל, הַלְבָתָא כְּחֲנִינְיָה הַסוּבֵר שֶׁאִיסוּר אוֹתוֹ
ואת בנו נוהג אף בזכרים, משום שחוששים לזרע האב.
הגמרא מבארת ששמואל פסק את ההלכה, כשיטתו במקום אחר:
וְאֹדָא שְׂמוּאֵל לְמַעֲמִיהּ – ושמואל הולך לשיטתו במקום אחר, דְּהֲנֵן
בְּמִשְׁנָה (כלאים פ"ח מ"ד) לגבי איסור כלאים, רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרֵי, כֹּל
הַנּוֹלָדִים מִן הַפֹּסִם – שאמם סוס, אֵף עַל פִּי שְׂאֲבִיהֶן חֲמוֹר, מוֹתְרִין
זֶה בְּזֶה, כלומר פרד שאמו סוס ואביו חמור, מותר בפרדה שאמה
סוס ואביה חמור, ואין בהם משום כלאים. משום שבין אם חוששים
לזרע האב ובין אם אין חוששים, הרי הם מאותו מין. שכן אם
חוששים לזרע האב, הרי יש בהם צד חמור וצד סוס, ונחשבים אותו
מין. ואם אין חוששים לזרע האב, הרי הם מתייחסים רק אחרי האם,
ושניהם סוסיים גמורים. אֲבָל הַנּוֹלָדִין מִן הַחֲמוֹר – האתון, ואביהם
סוס, עִם הַנּוֹלָדִין מִן הַפֹּסִם – שאמם סוס ואביהם חמור, אֲסוּרִין זֶה
בְּזֶה, שאולי אין חוששים לזרע האב, והם מתייחסים רק אחרי האם,
אם כן נמצא שזה כולו חמור וזה כולו סוס, ואסורים משום כלאים.
וְאֲמַר רַבִּי יְהוּדָה אֲמַר שְׂמוּאֵל, זֶה דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה דְּאֲמַר, אֵין
חוֹשְׁשִׁין לְזֶרַע הָאָב. אֲבָל חֲכָמִים אֹמְרִים, כֹּל מִינֵי פְּרָדוֹת אֲחֵת
הָן, מאחר שיש בשניהם צד סוס וחמור, ולכן גם פרד שאמו אתון
ואביו סוס מותר בפרדה שאמה סוס ואביה חמור, וכן להיפך, משום
שנחשבים למין אחד. מברר שמואל: מֵאַן חֲכָמִים הַסוּבְרִים שֶׁכֹּל
הַפְּרָדוֹת נֶחֱשָׁבוֹת לְמִין אֶחָד. ומבאר: חֲנִינְיָה הוּא, דְּאֲמַר חוֹשְׁשִׁין
לְזֶרַע הָאָב, והבהמות מתייחסות גם אחרי אימן וגם אחרי אביהן,
וְאִם כֵּן הָאֵי פֶּר סוּסִיָּא וְחֲמָרָא, וְהָאֵי פֶּר חֲמָרָא וְסוּסִיָּא – זה שאביו
סוס ואמו אתון, נחשב בן סוס וחמור, וזו שאביה חמור ואמה סוס,
נחשבת בת סוס וחמור. הרי שפְּוֹלְהוּ דְּרָא מִינָהּ נִינְהוּ – כולם
נחשבים בני אותו מין, ולכן מותרים זה בזה, ואין בהם משום כלאים.
ומכיון ששמואל שונה את דברי חנניה בשם חכמים, משמע שסובר
שהלכה כמותו.
הגמרא מביאה ספק בדברי רבי יהודה שאמר אין חוששים לזרע
האב: אִיבְעִינָא לְהוּ, (מי פשיט) האם [מִיִּפְשַׁט פְּשִׁיטָא] לִיהּ – פשוט
לְרַבִּי יְהוּדָה הֲדִין דְּאֵין חוֹשְׁשִׁין לְזֶרַע הָאָב, אוּ דְּלֵמָּא כְּפוּקֵי
מְסַפְקָא לִיהּ – מסתפק רבי יהודה בדין זה.
מבררת הגמרא: לְמֵאֵי נְפָקָא מִינָהּ – איזה דין יוצא להלכה מספק
זה. משיבה הגמרא: לְמִישְׂרָא פְּרִי עִם הָאֵם – להתיר פרד במין אמו,
וכגון פרד שאמו סוס ואביו חמור, להתירו בסוס נקבה. ואלו הם
צדדי הספק, אֵי אֲמַרְתָּ מִיִּפְשַׁט פְּשִׁיטָא לִיהּ – אם אמרת שפשוט
לרבי יהודה שאין חוששים לזרע האב, אם כן פְּרִי עִם הָאֵם שְׂרִי –
הפרד יהיה מותר בסוס נקבה, משום שהוא מתייחס רק אחרי אמו,
ונחשב סוס. (אלא אֵי) [וְאֵין] אֲמַרְתָּ כְּפוּקֵי מְסַפְקָא לִיהּ – אך אם
אמרת שרבי יהודה מסתפק אם חוששים לזרע האב או לא, אם כן
פְּרִי עִם הָאֵם אֲסוּר – הפרד יהיה אסור בסוס נקבה, משום שאולי
חוששים לזרע האב, ויש גם צד חמור. מֵאֵי – מה סובר רבי יהודה.
הגמרא פושט מדברי רבי יהודה במשנה שהובאה לעיל: תָּא שְׂמַע,
רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרֵי, כֹּל הַנּוֹלָדִים מִן הַפֹּסִם – שאמם סוס, אֵף עַל פִּי
שְׂאֲבִיהֶן חֲמוֹר, מוֹתְרִין זֶה בְּזֶה. מבררת הגמרא: הֲכֵי דְּמִי, אִילִימָא
דְּאֲבוּהַ דְּהָאֵי חֲמוֹר וְאֲבוּהַ דְּהָאֵי חֲמוֹר – אם נאמר שאביו של זה
חמור ואביו של זה חמור, צְרִיכָא לְמִימַר – וכי צריך לחדש שמותרים
זה בזה, הרי שניהם מאותו מין, אמם סוס ואביהם חמור. אֲלֵא לֹא
דְּאֲבוּהַ דְּהָאֵי סוּס וְאֲבוּהַ דְּהָאֵי חֲמוֹר – אלא ודאי מדובר שאביו

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' א

1 וממה שכולם מודים בזה, **שְׁמַע מִינָהּ** – מוכח ש**סְפֻרְךָ מְסַפְּקָא לִיה**
2 – רבי יהודה מסתפק האם חוששים לזרע האב או לא, משום שאם
3 היה פשוט לו שאין חוששים לזרע האב, היה לו להתיר פרד במין
4 אמו, משום שהם מאותו מין. מסיקה הגמרא, **שְׁמַע מִינָהּ** – אכן מוכח
5 כן.
6 הגמרא מביאה מעשה שממנו לומדים שאין חוששים לזרע האב:
7 **אָמַר לִיה רַבִּי אֲבָא לְשִׁמְעִיהּ** – לשמש שלו, **כִּי מְעַיְלָתָ לִי**

8 **בּוֹדְנֵי תָא בְּרִי סְפֵק** – כאשר תביא פרדות לעגלה שאני רוכב עליה,
9 **עֵינֵי לְהִנָּךְ דְּדַמְיֵין לְהִדְרֵי וְעֵינֵי לִי** – תבדוק שאוזניהם וזנבם שוים,
10 ורק אז תביא אותם, כדי שלא אעבור על איסור כלאים בהנהגת
11 העגלה. **אֲלָמָא קְסָכְר** – מוכח שרבי אבא סובר ש**אֵין חוֹשְׁשִׁין לְזֶרַע**
12 **הָאָב**, משום שאם היה חושש לזרע האב, היה מתיר להביא פרדות
13 שאינן שוות במראה, שהרי בכל הפרדות יש צד סוס וצד חמור.

הגמרא מבררת מהו כוי השנוי במשנה העוסקת בידינו כיסוי הדם, לפי 59
 חכמים ורבי אליעזר. מבררת הגמרא: **וְהָא דְהִתְנַן** במשנה (להלן 60) **פַּס**
 לגבי שחיטה וכיסוי הדם ביום טוב, **כּוּי אִין שׁוּחְטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב,** 61
 שמא הוא חיה וטעון כיסוי, ואף על פי כן אסור לכסותו ביום טוב, 62
 שמא הוא בהמה ואינו טעון כיסוי, ואסור לטלטל את העפר ביום טוב 63
 שלא לצורך מצות כיסוי הדם משום מוקצה, **וְאִם עֵבֶר וְשֶׁחֻטָּא, אִין** 64
מְכַסְּפִין אֵת דְּמוֹ, כמבואר לעיל, **כְּמֵאָא עֶסְקִין. אִילִימָא בְּתִישׁ** 65
 שהוא מין בהמה, **הָבֵא עַל הַצְּבִייה שְׂחִיא מִן חֵיה, וְיִלְדָה,** אם כן, **בִּין** 66
לְרַבְּנֵי הַחוּשְׁשִׁים לזרע האב, **וּבִין לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר** שאינו חושש לזרע 67
 האב, היה צריך להיות הדין שיש לְשַׁחֹט אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב וְלִכְפֹּי – 68
 ולכסות את דמו, שהרי אמו חיה, ואם כן לרבי אליעזר הרי הוא חיה 69
 גמורה, משום שאין חוששים לזרע האב, ודמו חייב כיסוי. ואף 70
 לחכמים שחוששים לזרע האב, ואם כן מקצתו בהמה ומקצתו חיה, 71
 יש לומר שיתחייב כיסוי, שנאמר בפרשת כיסוי הדם 'צִבִּי, וּמִשְׁמַע 72
 וּמִפִּילוֹ אִם יֵשׁ בּוֹ רֶק מִקְצֵת צִבִּי, וְהָרִי יֵשׁ בּוֹ מִקְצֵת צִבִּי. וּמִכִּיּוֹן 73
 שְׁשֻׁנֵי בְּמִשְׁנֵה שְׂאֵין שׁוּחֲטִים אוֹתוֹ, וְאִם עֵבֶר וְשַׁחֲטוּ אִין מַכְסִים אֵת 74
 דְּמוֹ, מִשְׁמַע שְׂלֵא מְדוּבֵר כְּכּוּי הָבֵא מִתִּישׁ וְצַבִּיה. אֱלָא נֶאמַר 75
 שְׂמְדוּבֵר בְּצִבִּי הָבֵא עַל הַתִּישׁ, וְיִלְדָה, אִי לְרַבְּנֵי הַחוּשְׁשִׁים לזרע 76
 האב, היה צריך להיות הדין שיש לְשַׁחֹט אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב וְלִכְפֹּי את 77
 דמו, שהרי אביו חיה, וחוששים לזרע האב, ואם כן מקצתו חיה 78
 ומקצתו בהמה, ודורשים שאף מקצת צבי חייב בכיסוי. ו**אִי לְרַבִּי 79**
אֱלִיעֶזֶר הסובר שאין חוששים לזרע האב, היה צריך להיות הדין שיש 80
 לְשַׁחֹט אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב וְלָא לִכְפֹּי אֵת דְּמוֹ, שהרי אמו בהמה, 81
 ומתייחס רק אחרי אמו, ואם כן אין בו ספק ובהמה גמורה הוא, 82
 ובהמה אינה חייבת בכיסוי. ומכיון ששנינו במשנה שאין שוחטים 83
 אותו, ואם עבר ושחטו אין מכסים את דמו, משמע שלא מדובר בכוי 84
 הבא מצבי ותִּישׁה. 85
 מסיקה הגמרא: **לְעוֹלָם מְדוּבֵר בְּצִבִּי הָבֵא עַל הַתִּישׁ וְיִלְדָה, וְרַבְּנֵי 86**
סְפּוּקֵי מְסַפְקָא להו **אִי חוּשְׁשִׁין לְזֵרַע הָאָב, אִי אִין חוּשְׁשִׁין,** 87
 והמשנה היא כחכמים, ומחמת הספק דנים לחומרא, ולכן לא ישחט 88
 ביום טוב שמא חוששים לזרע האב, והרי מקצתו חיה ומקצתו בהמה, 89
 ודמו חייב בכיסוי. אך אינו יכול לכסותו, שמא אין חוששים לזרע 90
 האב, והרי הוא בהמה, ואסור לטלטל את העפר ביום טוב שלא 91
 לצורך מצות כיסוי הדם. 92
 מקשה הגמרא: **וּמַדְלַרְבְּנֵי מְסַפְקָא** להו – וממה שהעמדנו שחכמים 93
 מסתפקים האם חוששים לזרע האב או לא, משמע שלרבי אליעזר 94
פְּשִׁיטָא ליה שאין חוששים לזרע האב. ואם כן הָא דְהִתְנִיא בְּרִיתָא, 95
הַזֵּרַע וְהַקְּתָיִים וְהַקֶּבֶת, נזוהים בכּוּי וּבְכַלְלָאִים. רבי אליעזר אומר, 96
כְּלָאִים הָבֵא מִן הָעוֹז וּמִן הַרְחֵל, חייב בַּמִּתְנִתּוֹת. (מן הכּוּי) [כּוּי] 97
פְּטוּר מִן הַמִּתְנִתּוֹת, כְּמֵאָא עֶסְקִין. אִילִימָא בְּתִישׁ הָבֵא עַל הַצְּבִייה 98
וְיִלְדָה, אם כן כְּשִׁלְמָא לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּפְטֵר כּוּי מִמִּתְנִתּוֹת כְּהוֹנָה, 99
קֶבֶת שְׂחִיא חוּשְׁשִׁים לזרע האב, ואם כן הרי הוא חיה גמורה, ואת 100
 דרשת **שְׂחִיא חוּשְׁשִׁים לזרע האב,** לא אֶמְרִין – לא שייך לומר בזה, 101
 שאינו מקצת בהמה. אֱלָא לְרַבְּנֵי הַחוּשְׁשִׁים כּוּי מִמִּתְנִתּוֹת כְּהוֹנָה, נְהִי 102
דְּקֶבֶת – אף שסוברים שדורשים שֶׂחִיא וּמִפִּילוֹ מִקְצֵת שְׂחִיא, היינו 103
 דווקא כאשר אמו בהמה, והרי הוא מקצת בהמה. אבל כאן שאמו 104
 היא חיה, ורק אביו בהמה, הרי חכמים מסתפקים האם חוששים לזרע 105
 האב או לא. ואם כן כְּשִׁלְמָא לגבי פְּלַגָּא מִמִּתְנִתּוֹת אִין לְהַקְשׁוֹת, 106
 משום שודאי מודים חכמים שמחצית מהמתנות אין להקשות, 107
 שאף אם חוששים לזרע האב, אינו אלא מקצת בהמה, וחצי החיה 108
 שבו אינו חייב במתנות. אבל לגבי אִדְךָ פְּלַגָּא – מחצית המתנות 109
 האחרת, מדוע סוברים חכמים שחייב לתת אותם לכהן, הרי יש ספק 110
 אם חוששים לזרע האב, ואם כן לִימָא ליה בעל הקרבן לכהן, אִיתִי 111
רְאִינָה דְּחוּשְׁשִׁין לְזֵרַע הָאָב וְשִׁקּוּל – וטול את המתנות, שהרי 112
 ההלכה בכל ספק היא, המוציא מחבירו עליו להביא ראיה. אֱלָא 113
 מדובר בְּצִבִּי הָבֵא עַל הַתִּישׁ וְיִלְדָה, אם כן, כְּשִׁלְמָא לְרַבְּנֵי יֵשׁ 114
 לבאר בדבריהם, מָאִי חִיבִי, היינו רק בְּחִצֵּי מִתְנִתּוֹת, אך לגבי 115
 המחצית הנותרת, יאמר בעל הקרבן לכהן שיביא ראיה שאין 116

1 גם מוכח שסבר שפיגין דְּאִוּרֵיהֶּיא, כלומר, ממה שסמך רבי אבא
 2 על סימני הבהמות כדי להתיר על פיהם איסור כלאים דאורייתא,
 3 מוכח שמה שמבואר (ב"מ 70) שמחזירים אבידה על פי סימנים
 4 שנותנים בה, הוא מן התורה. שאם דין זה הוא תקנת חכמים, אמנם
 5 מובן מדוע באבידה סומכים על זה, שכן יש כח ביד חכמים לתקן
 6 תקנות בממונות. אבל לגבי איסורים, כגון לגבי כלאים, אין כח ביד
 7 חכמים לתקן, ואם כן אין לסמוך בהם על סימנים. וממה שסמך רבי
 8 אבא על סימנים גם לגבי כלאים, מוכח שסובר שסימני אבידה הם מן
 9 התורה.
 10 הגמרא מביאה ברייתא שנחלקו בה חכמים ורבי אליעזר באיזה
 11 בהמות נוהג איסור אותו ואת בנו: תִּנּוּ רַבְּנֵי אִיסוּר אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵו
 12 נִזְהֵג בִּין בְּבִהמַת פְּלָאִים מִשְׁנֵי מִינֵי בְּהִמּוֹת וּבִין בְּכּוּי – הבא מבהמה
 13 וחיה, אלו דברי חכמים. רבי אליעזר אומר, כְּלָאִים הָבֵא מִן הָעוֹז
 14 וּמִן הַרְחֵל שְׂחִיא מִמִּין הַכְּבָשִׁים, אִיסוּר אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵו נִזְהֵג בּוֹ, אבל
 15 כּוּי, אִין אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵו נִזְהֵג בּוֹ.
 16 הגמרא מבארת במה נחלקו חכמים ורבי אליעזר: אָמַר רַב הֲסֵדָא,
 17 אִוּיָּה בּוּי שְׁנַחֲלָקוּ בּוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְהַכְּמִים, זֶה הָבֵא מִן הַתִּישׁ
 18 שְׂחִיא מִמִּין הַעִיִּים, וּמִן הַצְּבִייה שְׂחִיא חֵיה.
 19 מבררת הגמרא: הִכִּי דְמִי, אִילִימָא בְּתִישׁ הָבֵא עַל הַצְּבִייה וְיִלְדָה,
 20 וְקָא שְׂחִיט לָהּ וְלַבְרָה – ושחט את הצביה ואת בנה ביום אחד. כיצד
 21 אפשר לומר כן, וְהֲאִמְרָה רַב הֲסֵדָא, הִכַּל מוֹדִים פְּאוּפֵן שְׂחִיא צְבִייה
 22 וּבְנָה תִישׁ, שְׂפִטוֹר כְּאִשֶׁר שַׁחַט אוֹתָם בְּיוֹם אֶחָד, כִּיּוֹן וְשִׂיָּה וּבְנֵו
 23 אָמַר רַבְּמִנָּא, שְׂחִיא מִן בְּהִמָּה, וְלָא צְבִי וּבְנֵו, שְׂחִיא מִן חֵיה.
 24 אֱלָא נֶאמַר שְׂמְדוּבֵר בְּצִבִּי הָבֵא עַל הַתִּישׁ וְיִלְדָה, וְקָא שְׂחִיט לָהּ
 25 וְלַבְרָה בְּיוֹם אֶחָד. כיצד אפשר לומר כן, וְהֲאִמְרָה רַב הֲסֵדָא, הִכַּל
 26 מוֹדִים פְּאוּפֵן שְׂחִיא תִישׁ וּבְנָה צְבִי, וְשַׁחַטָם בְּיוֹם אֶחָד, שְׂחִיב
 27 משום אותו ואת בנו, כי 'שְׂחִיא אָמַר רַבְּמִנָּא, דְּהִינּוּ שְׂחִיב כְּאִשֶׁר
 28 האם ממיין בהמה, וּבְנֵו' כָּל דְּחֵו – והבן יכול להיות מכל מין שהוא,
 29 שהרי נקטה התורה 'ובנו' סתם. אם כן עדיין צריך לבאר באיזה אופן
 30 נחלקו חכמים ורבי אליעזר.
 31 מבארת הגמרא: **לְעוֹלָם מְדוּבֵר בְּתִישׁ הָבֵא עַל הַצְּבִייה וְיִלְדָה בַּת,**
 32 **וּבַת זוּ יִלְדָה בּוֹ, וְקָא שְׂחִיט לָהּ וְלַבְרָה בְּיוֹם אֶחָד.** ובהו נחלקו
 33 חכמים ורבי אליעזר, רַבְּנֵי קַבְרֵי חוּשְׁשִׁין לְזֵרַע הָאָב, והבת
 34 מתייחסת גם אחרי אביה. ואם כן מקצתה חיה, משום שאמה צבייה,
 35 ומקצתה בהמה, שהרי אביה תיש. ומה שנאמר בפסוק 'שֶׂחִיא', היינו
 36 וּמִפִּילוֹ אִם יֵשׁ בָּהּ רֶק מִקְצֵת שְׂחִיא, ואם כן גם בת זו שמקצתה בהמה,
 37 הרי היא בכלל איסור אותו ואת בנו, והיבים עליה. ורבי אליעזר
 38 סבר, אִין חוּשְׁשִׁין לְזֵרַע הָאָב, והבת מתייחסת רק אחרי אמה, ואם
 39 כן היא חיה גמורה, ואיסור אותו ואת בנו אינו נוהג כלל בחיה. ואת
 40 דרשת 'שֶׂחִיא וּמִפִּילוֹ מִקְצֵת שְׂחִיא, לָא אֶמְרִין – לא שייך לומר בזה,
 41 משום שאינה מקצת בהמה. כלומר, גם רבי אליעזר סובר כחכמים
 42 שאיסור זה נוהג אף אם יש בה מקצת שֶׂחִיא, אך כאן אין לדרוש כן,
 43 משום שאינה נחשבת מקצת שֶׂחִיא, שהרי אין חוששים לזרע האב, ואם
 44 כן כולה צבייה כאמה.
 45 לאחר שביארה הגמרא שנחלקו האם חוששים לזרע האב או לא,
 46 שואלת הגמרא מדוע נחלקו לגבי כוי: מדוע נחלקו חכמים ורבי
 47 אליעזר לגבי כוי, וְלִפְלוּג בְּחוּשְׁשִׁין לְזֵרַע הָאָב בְּפִלוּגְהֵיא דְּהִתְנִייה
 48 וְרַבְּנֵי – היה להם לחלוק לגבי איסור אותו ואת בנו בזכרים, כמו
 49 שנחלקו חנניה וחכמים. חכמים יסברו שאיסור זה נוהג אף בזכרים,
 50 משום שחוששים לזרע האב, ורבי אליעזר יסבור שאינו נוהג בזכרים,
 51 משום שאין חוששים לזרע האב.
 52 משיבה הגמרא: אִי פְּלִיגֵי בְּתַיִיא – אם היו חולקים לגבי איסור אותו
 53 ואת בנו בזכרים, הוּוּ אֶמְרִין, הָבֵא אֶפִּילוּ רַבְּנֵי מוֹדוּ שְׂאִין אִיסוּר
 54 אותו ואת בנו נוהג. דְּשֶׂחִיא וּמִפִּילוֹ מִקְצֵת שְׂחִיא לָא אֶמְרִין – משום
 55 שאין דורשים ממשמעות 'שֶׂחִיא' גם מקצת שֶׂחִיא, אלא שהאיסור נאמר
 56 רק בשֶׂחִיא שלם, ואילו כוי הוא רק מקצת שֶׂחִיא. וממה שנחלקו לגבי כוי,
 57 קָא מִשְׁמַע לֵן שְׂחִיבִים חוּלְקִים אֶף בּוּזָה וְסוּבְרִים שְׂאִיסוּר אוֹתוֹ וְאֵת
 58 בְּנֵו נִזְהֵג גַּם כְּכּוּי.

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' ב

1 חוששים לזרע האב, ויטול גם אותה. אלא לרבי אליעזר היה לו
2 ליתויב כבולתי - בכל המתנות, ומדוע סובר רבי אליעזר בברייתא
3 שפטור מהמתנות.
4 מסיקה הגמרא: לעולם מדובר בברייתא כצבי הכא על התניישה
5 וילדה, והברייתא מובנת לחכמים, כמו שהתבאר, ורבי אליעזר נמי

6 ספוקי מספקא ליה, אי חוששין לזרע האב או לא.
7 שואלת הגמרא: ובין דלרבנן מספקא להו ולרבי אליעזר מספקא
8 ליה - לאחר שהתבאר שגם חכמים וגם רבי אליעזר מסתפקים האם
9 חוששים לזרע האב, אם כן כמאי פליגי,